

Uredništvo: Glavni urednik Strukelj Karel — Naslov uredništva in uprave: »Posavski tednik«, Krško 56 — Telefon 33 — Čekovni račun pri NB FRLJ Krško, številka 615-T-145 — Tisk: Mariborska tiskarna — Celoletna naročnina 350, polletna 180, četrtletna 90 dinarjev — »Posavski tednik« izhaja enkrat tedensko

KRŠKO, dne 6. februarja 1954

POSAVSKI

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI OKRAJA KRŠKO

Tito je zdaj osebnost, ki bo najbolj varno in najbolj uspešno tudi v prihodnje vodila naše narode

Za predsednika republike je bil izvoljen Josip Broz Tito

Na zasedanju obeh domov Ljudske skupščine FLRJ od 28. do 30. januarja t. l. je bilo na dnevnem redu poročilo o delu Zveznega izvršnega sveta, o katerem je poročal predsednik FLRJ.

»Tito je zdaj osebnost, ki bo najbolj varno in najbolj uspešno tudi v prihodnje vodila naše narode,« je rekel tov. Djuro Pucar-Stari ob obrazložitvi kandidature tov. Josipa Broza Tita za predsednika republike. Zvezna ljudska skupščina je enodušno podprla to kandidacijo. Vseh 535 navzočih poslancev je glasovalo za tov. Tita.

V soboto so bili izbrani v skupščinski dvorani poslanci obeh domov. Tedaj je vstopil novoizvoljeni predsednik republike tov. Tito. Vsi ljudski poslanci so vstali in ga sprejeli z več minut trajajočim ploskanjem.

Ko se je ploskanje pognalo, je predsednik skupščine Moša Pijade začel sejo z izjavo, da je na dnevnem redu zapisane novoizvoljenega predsednika republike.

Potem se je predsednik Pijade obrnil k predsedniku republike rekoč:

»Tovariši predsednik, v posebno čast in srečo si štejem, da Vas obvestim, da ste bili na včerajšnji seji obeh domov, na kateri smo Vas izvolili za predsednika republike. Vi edini predlagani kandidat, in da ste bili z glasovi vseh navzočih poslancev ponovno izvoljeni za predsednika republike, ter da sem Vas po dolžnosti, ki mi je kot predsedniku Zvezne ljudske skupščine naložena z ustavnim zakonom in skupščinskim poslovníkom, razglasil za izvoljenega predsednika republike.«

Po teh besedah so vsi ljudski poslanci vstali in dolgo ploskali.

Predsednik Pijade je nadaljeval:

»Ko Vam čestitam k visokemu zvanju, pridobil sem s tako enodušnim zaupanjem skupščine, ki je samo izraz globokega in splošnega zaupanja, ki ga uživata pri delovnem ljudstvu



in pri vseh državljanih naše socialistične domovine. Vas prosim, da prisežete po besedilu, ki Vam ga izročam.«

Tovariši Tito je stopil h govorniški odru, predsednik Moša Pijade je stopil z odra in mu izročil besedilo prisege. Vsi ljudski poslanci so vstali.

Novoizvoljeni predsednik republike je prebral pred Zvezno ljudsko skupščino naslednje besedilo prisege:

»Svečano izjavljam pred Zvezno ljudsko skupščino in pred ljudstvom, da bom posle predsednika republike opravljal vestno in zvesto, da se bom držal ustave in zakonov ter drugih odlokov Ljudske skupščine, da bom čuval in branil suverenost, za lepše življenje, za razne Ljudske republike Jugosla-

vije in da bom posvetil vse svoje sile nadaljnjemu napredku in razvoju ljudske republike enokopiranih narodov Jugoslavije.«

Po skupščinski dvorani je znova zadonelo dolgotrajno ploskanje novoizvoljenemu predsedniku tov. Titu. Ko se je ploskanje le naposled pognalo je imel novoizvoljeni predsednik govori:

»Tovariši in tovarišice ljudski poslanci!

Najbolje se vam zahvaljujem za veliko zaupanje, ki ste mi ga izkazali. Ko ste me znova izvolili za predsednika naše socialistične skupnosti Federativne Ljudske republike Jugoslavije.

Tu pred vami in pred vsemi našimi narodi lahko rečem, da bom tudi v prihodnje kakor doslej uporabljal vse svoje sile za uresničitev tistega, za kar sem se vse življenje boril, za kar ste se borili vi, za kar so se borili naši narodi — za srečno prihodnost, za lepše življenje, za razcvet naše skupnosti.

Čakajo nas še velike in te-

žavne naloge. Toda to, kar smo že dosegli, nas navdaja z vero in silo, da z zaupanjem gledamo v naše bodoče življenje, da smo prepričani, da bomo vse težave premagali. Seveda moramo pri tem zmeraj upoštevati, od česa je odvisno, da bomo premagali vse težave, ki nas še čakajo. To je odvisno od enotnosti naših narodov, požrivalnosti naših delovnih ljudi in spoštovanja zakonov, ki jih sprejme tu narodno predstavništvo. Spoštovanje teh zakonov, v čemer moram jaz na tem visokem položaju pred vsemi pekažati vzgled pomeni namreč hoditi po poti, ki smo si jo sami izbrali, po poti v socializem.

Naše zakone smo uveljavili prav z namenom, da so vsi naši državljani pred zakonom enaki. In kakor morajo državljani te zakone v interesu skupnosti spoštovati, prav tako jih morajo spoštovati tudi organi, ki jih je ljudstvo izvolilo, da ga vodijo. Obljubljam, da bom tudi v prihodnje zmeraj buden v vračanju spoštovanja naših zakonov in naše zakonitosti.

Iz poročila Izvršnega sveta smo videli, kakšen je zdaj položaj naše notranje politike, videli smo tudi, da čakajo novi izvršni svet, ki ga boste izvolili, še velike naloge, ki jih bo moral izpolniti. Toda tovariši in tovarišice, v naši deželi, v naši socialistični deželi s takimi predstavniki, kakor jih izvolijo naši delovni ljudje, ki izvolijo ljudi, ki poznajo svoj smoter, ki vedo, kaj hočejo, najvišjemu vodstvu, naši najvišji eksekutivi ni težko izpolnjevati teh nalog, ko ima takšno oporo. Verujem v to oporo, globoko verujem v ustvarjalno moč in ustvarjalne sposobnosti naših narodov in želim vsem našim delovnim ljudem mnogo uspeha v njihovem bodočem delu.

Naj živi Federativna Ljudska republika Jugoslavija!

Po njegovem govoru je bila izvolitev novega Izvršnega sveta.

K izvolitvi za predsednika FLRJ je tovariš Tito sprejel iz vseh krajev naše države številne čestitke — prav tako mu prisrčno čestitajo vsi volivci okraja Krško ter mu želijo v njegovem delu in v prizadevanju za blaginjo delovnega ljudstva Jugoslavije obilo uspeha!

FRANCE PREŠEREN

DNE 8. FEBRUARJA BO PRETEKLO 105 LET ODKAR JE UMRL NAŠ NAJVEČJI PESNIK DR. FRANCE PREŠEREN

France Prešeren po domače »Ribičev France«, se je rodil 3. decembra 1800 v Vrbi pri Breznici kot tretji otrok, a prvi sin Mine Svetinove iz Zirovnice in Simna, imovitega in ponosnega kmečkega veljaka. Se kot otrok je preživel dve leti pri stricu Jožefu lokalistu (župniku male fare) na Kopanju, vasi pri Grosuplju. Leta 1810 pa ga je stric poslal v šolo v Ribnico, leta 1812 pa v Ljubljano, kjer je leta 1819 dovršil šestrazredno gimnazijo in dve leti liceja, tretje leto liceja pa je končal na Dunaju. Tu se je vpisal na pravno fakulteto in leta 1828 opravil doktorski izpit. Vrnil se je v Ljubljano in stopil v državno službo, toda ker ni mogel dobiti stalnega mesta, je izstopil iz državne službe, napravil leta 1832 odvetniški izpit ter nastopil pri prijatelju dr. Crobathu, odvetniku v Kranju.

Prešeren je začel pesniti že v poslednjih visokošolskih letih. Pobudo za pesnikovanje mu je dal Zoisov prevod Bürgerjeve »Lenore« in pa zavržena ljubezna do Dolenčeve Zalike. Vznik in dvig njegove pesniške tvornosti pa je bilo srečanje s Primčevim Julijo v trnovski cerkvi, ko se ni bila zaročena, ter mentorstvo Matije Čopa, prijatelja še iz mladosti.

Kako lepo opeva svojo rojstno vas in trpkost svoje življenjske poti v »Sonetih nesreče«, ko nam govori: O Vrba! srečna, draga vas domača, kjer hiša mojega stoji očeta; de b' uka žela me iz tvoja sveta speljala ne bila goljiva kačal

Ne vedel bi, kako se v strup prebrača vse, kar srce si sladkega obeta; mi ne bila bi vera v sebe vzeta, ne bil viharjev notranjih b' igrala...«

Mnogo njegovih pesmi je ponarodelo in jih pojo tako po mestih kot po vaseh, tako »Pod oknom«, »Kam?« itd. Njegovo največje, najveličastnejše delo pa je »Krst pri Savici«, ki ga je spenil v spomin prijatelja in mentorja Čopa in v pozabo Jud-



lije, ki se je poročila z drugim. Zgodilo se mu je kot italijanskemu pesniku Petrarki, ki je vse svoje življenje opeval svojo Lauro; tudi Prešernova duša je vzplamtel v mladostni ljubezni, ime »Julija« pa mu je ostalo simbol, s katerim je izražal vse neutešeno hrepenenje, vse nesoglasje svojega življenja in vso bol in nesrečo svojega naroda. Morda se je Prešernovo nemirno srce umirilo, ko je izlil vso srčno bolečino in ves življenjski obup v to največjo pesnitev trde, toda svete odpovedi ljubezni, morda se je umirilo samo za hip, toda umirila se je njegova duša, pomiril se je z usodo kakor Črtomir, pojoc

... »Pokopal misli visoko leteče, želja nesplojnih sem bolečine, ko Črtomir ves up na zemlji sreče;

dan jasni, dan oblačni v noči mine, srce veselo in bolno trpeče vpokoj'le bodo groba globočine.«

Dr. France Prešeren naš največji slovenski pesnik, katerega pesmi so prevedene v skoraj vse svetovne jezike, je umrl 8. februarja 1849. v Kranju, kjer je tudi pokopan. Ljubljana se mu je oddolžila s spomenikom, mesto Kranj pa pred letom in je eden najlepših spomenikov v Sloveniji

Damjan Vahen

ZADNJE VESTI

Razprava o združitvi Nemčije

BERLIN. Vprašanje bodoče združitve Nemčije prevladuje te dni na berlinski konferenci štirih zunanjih ministrov. Sinoči je sovjetski predstavnik Molotov mace dopolnil svoj prvotni načrt, četudi ga ni načelno spremenil. Tako svetuje, naj bi iz predstavnikov obeh sedanjih nemških vlad — vzhodnonemške in zahodnonemške — sestavili vsenemško vladu, ki bi prevzela posle za celotno Nemčijo. Nova vlada naj bi pripravila parlamentarne volitve, pri čemer bi zajamčila svobodno propagando vsem demokracičnim organizacijam in strankam, prepovedala pa fašistične in nacistične skupine. Nadalje naj bi pripravila mirovno pogodbo ter objavila, da se ne bo povezovala s kakršnim koli vojaškim blokom, ki bi bil naperjen proti državi ali državam, ki so se borile proti nacizmu.

Nekaj povsem novega v predlogu Molotova je, naj bi se za zahodne zasedbene sile še pred parlamentarnimi volitvami umaknile iz Nemčije. Ostali naj bi samo »simbolični oddelki«, ki bi zagotovili notranjo varnost.

Zahodni predstavniki so ta načrt odklonili, prav tako kakor so dan poprej odklonili sovjetski predlog, naj bi po vsej Nemčiji najprej izvedli splošen referendum. Po njem naj bi se Nemci odločili o tem, ali so

za mirovno pogodbo ali za bonnske in pariške pogodbe, ki jih je zahodnonemški kancler Adenauer sklenil s tremi zahodnimi državami in ki zagotavljajo bodoči Nemčiji vstop v zahodnoevropsko obrambno skupnost. Sicer pa Zahod še vedno meni, da je treba najprej izvesti splošne volitve po vsej Nemčiji. Šele vlada, ki bo izšla iz vsenenškega parlamenta, bo lahko imela polnomočja kot resnični predstavnik nemškega naroda.

Cetudi sta obe stranki na berlinski konferenci dokaj trdni pri svojih zahtevah, pa politični opazovalci še vedno vidijo pota, ki bodo le privedla do kompromisnih rešitev.

RIM. Namesto rešitve vladne krize v Italiji se obeta še večji razcep v vodstvu demokrščanske stranke, ki ima pri sestavljanju vlade zaradi pretežnega števila poslanskih mest v parlamentu glavno besedo. Spor med voditelji levega krila, sredine in desnega krila stranke je vse večji. Zato je tudi prav malo upanja, da se bo bodočemu mandatarju posrečilo sestaviti vladu iz tako imenovanih strank sredine, t. j. demokrščanske, socialdemokratske, liberalne in republikanske, za kar se zavzema predvsem uradna Amerika v prizadevanjih, da onemogoči položaj parlamentarne leve (kominformistov).

Ekspozice tovarša Ti'a

Pred izvolitvijo novega izvršnega sveta je tov. Tito podal skupščinski poročilo o doseganju enoletnem delu Izvršnega sveta.

Med drugim je dejal: »Resnično nov družben in politični sistem se ne poraja nov in dovršen, niti ne izhaja samo iz znanstvene teorije, čeprav bi bila ta še tako blizu resnice. Nova družba se rodi iz starega, ki se polagoma menjava v svojih osnovnih, družbenih in pravnih odnosih. Toda ne moremo takoj spremeniti določenih materialnih pogojev in odnosov, odrejenih z zgodovinskim razvojem materialnih in duhovnih sil nekega kraja.

Nujnost sprememb in izpopolnjevanja v našem socialističnem razvoju ni bila posledica, recimo, dotodanjih zablod, vrste subjektivnih napak, itd., kot želijo včasih prikazati nasprotniki naše stvarnosti in naših smotrov, marveč posledica danih pogojev in objektivnih, izbežnih težav, s katerimi smo se morali boriti in se še vedno borimo; od tod tudi včasih hiterja, včasih počasnejša stopnjevnost v spremembah in izpopolnjevanju. Drugače mislijo tudi oni ljudje v naši državi, ki ne poznajo bistva in osnovnih elementov, iz katerih in na osnovi katerih se gradi socialističen odnos manjši ali

večji meri pogotujejo počasnejšo ali hitrejšo razvojnost sprememb in izpolnitev v razvoju novega sistema.

Na osnovi družbene lastnine proizvodnih sredstev in načela samoupravljanja je dosežena največja zmaga nad silami kapitalizma in birokratizma. Tovariši Tito je dejal, da je naš namen socializem, v katerem ima demokracija polno materialno vsebino.

Nato je podal splošno oceno gospodarskega razvoja zadnjih let in dejal, da bo izpopolnitev gospodarskega sistema letos omogočila večjo svobodo gospodarske dejavnosti, in da lahko pričakujemo postopno napredovanje kmetijske proizvodnje, povečanje prometa in uravnoteženje trga.

Tov. Tito je poudaril, da je osnovna smer naše državne politike v zaščiti državne varnosti in krepitvi zakonitosti. Nato je obširno govoril o naši Ljudski armadi kot zaščitniku naše socialistične graditve in izjavil, da je naša Ljudska armada dovoljen steber naše socialistične varnosti. Končno je še predsednik republike izjavil, da Jugoslavija pozdravlja napore za zmanjšanje mednarodne napetosti za krepitev miru in sodelovanje narodov.

Ne podcenjujmo

mladih ljudi!

Značilna je izjava nekega starejšega človeka iz Bučke: »Če bi bil jaz na sestanku, bi vso mladino pometal ven...« Misli je na tiste mlade ljudi iz Bučke, ki so si na sestanku upali povedati določeno mnenje o nekem kandidatu iz Podbočja. To pa ni osamljen primer. Se vedno imamo ljudi, ki odrekajo mladini pravico, da tudi ona razpravlja o važnih političnih in gospodarskih problemih. Kakor da leti nimajo po zakonu volitve pravice in pravice, da jih izvolijo za odbornike ali poslance, da opravljajo vse družbene in politične funkcije.

Mladih ljudi ne smemo podcenjevati. Mi gradimo socializem. To se pravi, da gremo novi bojačnosti naproti. In komu pripada ta bodočnost? Mladim ljudem, ki jih moramo navajati postopoma na to bodočnost. Kajti kadar govorimo o izgradnji socializma, mislimo tudi na izgradnjo socialistično mislečih ljudi.

Mlade ljudi pa moramo navajati tudi na to življenje, ki ga sedaj živimo. Zamisliti se moramo, kako vključiti mlade ljudi v resno družbeno življenje. To življenje ni lahko. In če jih ne bi navajali na to življenje (njegova vsebina je borba za socializem), bi bilo mlademu človeku kasneje življenje tuje, nelzprosno in pretežno.

Mladim ljudem moramo posredovati tudi veselje in razvedrilo. Seveda ni vseeno, kakšno naj bo to veselje doraščajočega človeka. Dejstvo pa je, da je ponekod razvedrilo naše mladine zelo klavrno. Vzemimo filme, ki so lahko sredstvo za vzgojo mladega človeka, hkrati pa tudi prijetno razvedrilo. Če bi izvedli anketo o tem, koliko mladih ljudi se ni videlo filma, bi ugotovili, da je take mladine še vedno veliko. Nedavno sem prisostvoval mladinskemu sestanku na Bučki. Vsi do zadnjega so mi izrazili svojo gorečo željo, da bi radi videli film. Kajti večina teh mladih ljudi še ni bila v kinu. Le starejši se še spominjajo filmov, ki so jih gledali pred leti. Ti danes z navdušenjem pripovedujejo o filmih »Die goldene Stadt«, »Immensee« itd., kakor da nimamo že svojih in to prav lepih filmov. Seveda niso ti mladi ljudje krivi, da nimajo na Bučki kinematografa, tudi družba ne, čeprav bi se dalo tudi to na neki način zadovoljivo rešiti. Ne samo v Bosni, tudi še marsikje pri nas bi prišli v poštev potujoči kinematografi.

Ljudska mladina bi morala skupno z ostalimi organizacijami opozarjati družbo na socialno in (Nadajevanje na 2 strani)

KULTURNI PREGLED

Videm-Krško ustanavlja „Svobodo“

Po manjših in večjih delavskih središčih se v zadnjem času pridno ustanovljajo delavska kulturno-prosvetna društva. »Svoboda« in tudi v našem okrajnem središču Videm-Krško se je sestal iniciativni odbor predvsem na pobudo Celuloze, ki se je resno oprijel dela za ustanovitev »Svobode«. Videm-Krško: Te dni pričenjajo zbirati člane in v prihodnjem mesecu bi že imeli svoj občni zbor.

Kakor navaja tov. Ivan Regent, predsednik Zveze »Svoboda«, ki je te dni ob visokem odlikovanju svecano slavil svojo 70-letnico, je v Sloveniji že 127 »Svobod«, s 45.000 člani, prostovoljnimi aktivisti na kulturno-prosvetnem poprišču. »Svobode« si prizadevajo zaposliti vse svoje člane in vse svoje občinstvo in priporočajo svojim

članom vsako obliko kulturno-prosvetne dejavnosti, ki bi utegnili obogatiti in poglobiti njegovo znanje in pomagati našemu delovnemu človeku na še neshojeni poti v socializem.

»Svobode« imajo svoje knjižnice, nekatere tudi čitalnice; prirejajo predavanja, predstave, koncerte; organizirajo tečaje (ideološke, znanstvene, umetniške), omislijo se si šahovske krožke, pionirske kotičke, lutkovne odre, šole družabnih plesov, ponekod vzdržujejo glasbene šole, šole igralske umetnosti, vzdržujejo svoje godbe, orkestre, tamburaške zbornice, harmonikarje, pevске zbornice, igralske družine, likovne, literarne pa tudi športne odseke. To bogato in pestro kulturno-prosvetno dejavnost »Svobode« in vseh ostalih prosvetnih društev, v

kateri naj bi se vključevalo čedalje več aktivne množice delovnega ljudstva, je treba zelo resno upoštevati, pravilno ceniti in jim nuditi vsestransko pomoč. Tako bomo utegnili raven kulturno-prosvetne dejavnosti tako dvigniti, da bi povsem ustrezala namenu »Svobode« in bi te lahko v najvišji meri pomagale spreminjati ter izpopolnjevati ves življenjski milje našega človeka.

Dalje pravi tov. Ivan Regent: Ko govorimo o kulturno-prosvetnem delu, ki naj bi usmerjeno v socialistični humanizem, ne mislimo, da bi moralo biti to delo kričav, rdeč plakat, da bi morala biti vsa kulturno-prosvetna dejavnost »Svobode« ena sama socialistična, komunistična ali marksistična agitacija. Kaj če. Socialistični humanizem je rezultat vsega, kar je človeštvo ustvarilo naprednega. In rezultat socialističnih odnosov. Posredovati ljudem znanje o tem kar je človeštvo ustvarilo naprednega v svoji dolgi zgodovini; seznaniti ljudi s pogoji, v katerih so množice in posamezniki proizvajali ter ustvarjali in v katerih se naprej razvijajo in ustvarjajo; seznaniti jih z zakoni tega ustvarjanja in razvoja ter z zakoni naravnega razvoja; propagirati v obliki umetniške dejavnosti idejo o dolžni solidarnosti med delovnimi ljudmi vseh držav in o bratstvu med narodi; temu se pravi vzgoja človeka. Ljudi v duhu socialističnega humanizma.

Umiramo, da bo tudi »Svoboda« Videm-Krško šla po tej važenji poti in da bo imela veliko aktivnih pa tudi podpornih članov. Umiramo, da nam bo s svojimi delom lajšala in lepšala življenje.

IZ GOSTINSKE ZBORNICE OKRAJA KRŠKO

Gostinski tečaj za pridobitev kvalifikacij

S 1. februarjem 1954 se je pričel v gostinski-zdraviliškem podjetju »Čateške Toplice« dvomesečni gostinski tečaj s strojnimi poukom, internatskega tipa. V tem tečaju, ki je v našem okraju prvi te vrste po osvoboditvi, se bo naš gostinski kader usposabljal in dopolnjeval v gostinski stroki. Predavatelji, sami priznani gostinski strokovnjaki in dolgoletni turistični delavci, bodo našim tečajnikom predavali sledeče predmete: kuharstvo, kletarstvo, poslovno tehniko, hranoslovje, računstvo, slovenščino, slovebo, turistično geografijo, nemščino, lepo vedenje, higieno in gospodarski sistem FLRJ. Dnevno bodo imeli 5 ur teorije in 3 ure praktičnega dela. Tečaj obiskuje 46 gostinskih delavcev in delavk, 2 kandidati, ki pa bosta zaradi dosežene starosti in službenih let opravljali samo praktični del izpita. Vsako soboto ob 12. uri se pouk prekine ter imajo tečajniki prostje do nedelje zvečer. Stanovanja in hrano imajo v internatu. Za vzorni red in disciplino skrbi vodstvo tečaja. Predračun stroškov znaša 902.000 din, h kateremu je prispeval znatni del OLO, delno kandidati sami računamo pa tudi na pomoč republiške gostinske zbornice iz osrednjega sklada za kadre. Znatna je postavka materiala za eksperimentalno kuhinjo, brez katere pa si seveda nikakor ne moremo predstavljati praktični del kuharstva. Kljub temu da finančno stanje naših gostinskih podjetij ni najbolj rožnato, so naši gostinski delovni kolektivi znali ceniti to dobro zamisel po tečaju, ki jim ga nudijo oblastni forumi, saj si bodo na ta način zmogli pridobiti odgovarjajočo kvalifikacijo, si s tem izboljšali svoj zaslužek, nedvomno pa izboljšali tudi način gostinskih uslug in tako znatno pripomogli k razvoju gostinske dejavnosti v našem okraju.

Da je bilo moč tečaj organizirati, gre predvsem zahvala

Ne podcenimo mladih ljudi!

(Nadaljevanje s 1 strani)

ekonomske pogoje, v katerih mladina živi. Zopet bom uporabil primer iz Bučke, kjer sem spoznal nekatere mladince, ki bodo danes ali jutri odšli k vojakom, pa še nimajo svojega poklica. Nekaj mladince na primer, ki je najmlajši pri hiši, aiti ne razumljivo o tem, da se še ni pripravil na samostojno življenje, ki ga bo prej ali slej moral zaživeti. Doma mu namreč kmalu vedno ne bosta. Kajti na posestvu se bodo težko preživljali tudi tisti, ki bodo še ostali.

Vse to, kar sem napisal o mladini, so pravzaprav naloge, ki stoje pred mladinsko organizaci-

Marsikateri davkoplačevalci se v teh dneh, ko se vrši razpis prve letošnje akontacije davkov spruša, zakaj še ni izvršena odmera davkov po katastru, o kateri se govori že dve leti in zakaj se še razpisujejo akontacije po več ali manj starem dosedanjem načinu. Ker je odmera davkov nadvse važna zadeva tako za celotno narodno gospodarstvo kot za gospodarstvo posameznega davčnega zavezanca, je potrebno o njej nekoliko več spregovoriti.

Predvsem je treba poudariti, da bo letna odmera kmečke dohodnine za leto 1954 na vsak način izvršena po katastru oziroma po katastrskem dohodku. Takšen način odmere za leto 1954 predpisuje tudi zvezna Uredba o dohodnini. Katastrski podatki za takšno odmero so v glavnem pripravljeni, to je, izračunan je katastrski dohodek za posamezne vrste kultur za naša kmečka gospodarstva. Celoten elaborat je treba še samo dopolniti z nekaterimi tehničnimi-administrativnimi deli in v mesecih februarja, marca in aprila po okrajnih in občinskih komitatih na podlagi priglasištev davčnih zavezancev in na podlagi razglasa gospodarskega sveta izvršiti začasni popravek v katastru pri vseh tistih davčnih zavezanecih, pri katerih se stanje v katastru ne ujemlja z dejanskim stanjem glede kultur zemljišča ali pa lastniških odnosov. Dejstvo, da se je sedanjí katastrski delal še v preteklem stoletju in da od takrat ni bila izvršena nobena revizija katastra, nujno narekuje, da je treba izvršiti vsaj začasne grobe popravke v katastru oziroma v katastrskem dohodku pred odmero davkov, če hočemo, da bo ta odmera po katastru pravilna. Najbolj idealno bi bilo, če bi se

mogla pred odmero davkov po katastru izvršiti strokovna in predpisana splošna revizija katastra. Ker ta z ozirom na razpoložljiv geodetski kader in čas ni možna, se bo treba okoristiti z navedenim začasnim in enostavnim popravkom. To je tudi glavni vzrok, da se prva letošnja akontacija ni mogla izvršiti po katastru. Smatramo, da je v interesu pravilne bodisi letne ali pa četrtletne odmere davkov, da se najprej vskladi dejansko stanje pri zavezanecih s stanjem v katastru. Pričakujemo, da bo možno te razlike odpraviti v prihodnjih 2 do 3 mesecih, tako da bodo davčni zavezanec seznanjeni s svojo letno odmero davkov po katastrskem dohodku ob koncu letošnjega prvega polletja.

Iz gornjih razlogov je nujno, da se vrši razpis letošnje prve akontacije v določenem odstotku od lanskeletne odmere. Izvršni svet LRS je sprejel sklep, da bo znašala letošnja prva četrtletna akontacija kmečke dohodnine 23 odst. od odmere za leto 1953. Na dohodek kmečkega gospodarstva v prvem polletju tekočega leta vpliva v glavnem situacija v gospodarstvu iz preteklega leta. Ker smatramo, da je različna gospodarska situacija pri posameznih kmečkih gospodarstvih kot v posameznih občinah, je upoštevana v davčnem predpisu za leto 1953, ne vidimo nobenega tehtnega razloga za to, da bi bil odstotek letošnje prve akontacije različen za posamezne občine ali kmečka gospodarstva. Zaradi tega je določena enotna 23 odstotna akontacija od lanske odmere za vsakega zavezanca kmečke dohodnine v okraju. Prva akontacija letošnjega leta zapade v plačilo 15. februarja tega leta.

Nova Uredba o dohodnini prinaša v našo davčno zakonodajo precej novosti. Prav je, da naše davkoplačevalce seznanimo z nekaterimi bistvenimi spremembami in novimi določbami.

Od 1. januarja 1954 naprej imamo samo 2 obliki dohodnine, in sicer dohodnino od kmetijstva in dohodnino od samostojnih poklicev in premoženja. Dohodnina se deli na temeljno dohodnino, katere je z republiškim predpisom za leto 1954 določena v proporcionalni 1. j. enak stopnji 6 odst. na davčno osnovo ter dopoln. dohodnino, katere lestvico bo določil Okrajni ljudski odbor. Lestvica dopolnilne dohodnine bo progresivna. Davčni zavezanec dohodnine od kmetijstva je lahko lastnik ali uživalec zemljišča. Davek od zemljišča, ki je dano v zakup, plača zakupodajalec po katastrskem dohodku, kakor da bi ga sam obdeloval. Če je zakupodajalec zadruga ali kmetijsko posestvo, plača zakupodajalec od zakupnine samo do-

polnino dohodnino. Uredba predpisuje dalje oprostitve dohodnine od kmetijstva od zemljišč, na katerih se zasadijo novi vinogradi za 4 do 20 let, na katerih se zasadi sadije za 8 let in na zemljiščih, ki se pogozdijo za 20 let.

Obtrnikom in ostalim poklicem bodo še nadalje odmerjale davek davčne komisije na podlagi davčnih prijav zavezanec ali na podlagi ostalih zbranih podatkov. Obtrnikom in prostim poklicem, kateri praviloma ne delajo s tujo delovno silo, bo možno predpisati letni pavsalni znesek davka. Pri tem se važenici ne smatrajo kot tuja delovna sila.

Po novi Uredbi bodo obdavčeni tudi dohodki od zgradb bodisi da gre za dohodek iz naslova najemnin ali vrednosti lastnega stanovanja. Tega davka so oproščene kmečke družine, in sicer od vrednosti stanovanja, katero se uporablja za lastno družino. Dalje predpisuje Uredba način pobiranja davkov, ki je v glavnem isti kot do sedaj. Dohodnina bo zapadla v plačilo v četrtletnih obrokih, in sicer 15. febr., 15. maja, 15. avg. in 15. nov. vsakega leta. Uredba predpisuje tudi davčne olajšave ter postopek v zvezi s pritožbami na odmero. Pri odmeri dohodnine se prizna davčnim zavezanecem, katerih dohodek ne presega 18.000 din letno na družinskega člana in ki preživljajo poleg dela zmožnih članov še več kot tri mladoletne otroke in odrasle za delo nezmožnega člana s tem, da celotno znižanje ne more presegati 50 odst. odmerjenega davka. Davčnim zavezanecem, katerih dohodek ne presega 30.000 din letno na družinskega člana, a nimajo za delo zmožnih članov, se prizna olajšava po 20 odst. za vsakega dela zmožnega člana s tem, da celotno znižanje ne more presegati 60 odst. davka.

Nadalje so možne olajšave družinam, ki so imele večje izdatke zaradi zdravljenja zbolelih članov in stroške s pogrebom umrlih družinskih članov. V Uredbi so predpisane tudi ostre kazenske sankcije zoper davčne zavezanec, kateri ne bi dajali finančnim organom podatkov, potrebnih za odmero davka, kateri bi dajali napačne podatke ali se pa na kakršenkoli način skušali izogniti pravilnemu predpisu davkov.

Nova Uredba o dohodnini pomeni nadaljnji napredek v naši davčni zakonodaji in je v skladu s sedanjo stopnjo našega družbenega in gospodarskega razvoja.

Iz Uprave za dohodke OLO Krško

Ali dejanja g. župana Gruhiča v bivši Jugoslaviji kazniva?

Različne običaje imajo vasi na podeželju. Posebne vrste običaje ima vas Dobrava, ki leži ob Krki blizu Podbočja. V naši vasi si namreč nekateri kmetje prilastajo razne pravice na tuji zemlji. Nekateri od teh si pa celo prilastajo zemljo, ki je last splošnega ljudskega premoženja. Višek pri tem delu je doseglj pač g. Franc Gruhič, kmet na Dobravi št. 10, občine Podbočje. Poleg domačije g. Gruhiča vodi namreč občinska javna pot par. št. 2845 k. o. sv. Krži Podbočje. Ta pot je bila, kot pripovedujejo ljudje, v slabem stanju, in to največ zaradi tega, ker je ta pot pod vasio in je na njo ob deževnih dneh pri teklja voda iz vasi in jo dobila, tako da je del poti baš pri Gruhičevi domačiji, med dvema bregoma, kar ni prav nič novega, ker teh potov imamo pri nas nešteto. Ni se pač nihče navel, da bi vodo obrnil v kraj, da bi pot ostala na suhem. Pot je bila torej v slabem stanju. Ko pa so geometri okrog leta 1909 delali nove katastrske mape in premerili sleherni parcelo, so morali vaščani obsekati drevje, ki je raslo ob tej poti, da so geometri lahko delali, ter se dogovorili, da bodo pot popravili, kar je pa ostalo samo pri besedah. Ker je bila pot slaba, so vaščani uporabljali razna dvorišča za pešpot, za vožnje pa so uporabljali drugo pot, ki je daljša. To pa je g. Gruhič izkoristil in začel razmišljati, kako bi si popolnoma prilastil del te poti, ki bi se lepo prilegala njegovim stavbnim parcelam. Načrt je začel izvrševati okrog leta 1925, ko je zidal novo hišo. Začel je namreč voziti na pot zemljo, ki mu je ostajala, ko je planiral temelje. Pri vzhodu na dvorišče je postavil plot. Poskrbel je tudi, da se mu je zarisal v katastrsko mapo del tega pota, ki je bil na gornjem kraju širok najmanj 8 metrov tako, da je pustil prav opek pas še javnosti. To je storil že po letu 1925, ker je v evidenčni mapi št. 5 k. o.

sv. Krži (Podbočje) zarisana že njegova nova hiša, ki jo je gradil leta 1925, kar sem videl jaz in še dva druga tovariša.

Ko je pa nekaj let pred vojno prišel na županski stolček, je bil že tako mogočen, da je plot postavil na drugo stran poti, ga na gornjem kraju zaprl in onemogočil vsak promet. Ker je to storil gospod župan, kdo mu bo oporekal, on vendar ve, kaj je prav.

Ko pa je prišlo leta 1952 do pravde, ki se je tikala te poti, je g. Gruhič kot priča pod prisego govoril takole: Na vprašanje, zakaj je zgradil pot, ki je vrisana v mapi in kot splošno ljudsko premoženje vpisana v zemljiški knjigi, je rekel, da je bil on pomočnik geometra (figurant) in da so to parcelo kar prekopicali, ker niso mogli meriti zaradi ovinka. Dalje je govoril, da je bil tam plot postavljen pred 39 ali 40 leti, pred tem pa da je na pot napeljal za 1 m in več zemlje, ki mu je bila odveč, ko je zidal novo hišo. (Hišo je pa zidal leta 1925). Slišno je govoril tudi sodni zavezanec pri tej pravdi Franc Marolt iz Podbočja, ki je izjavil, da tega dela pota ni mogel popravit, ker se nanj steka voda iz vse vasi. To pa ni res. Vsakemu otroku na Dobravi je znano, da voda teče na Gruhičev travnik, ker jo je on tja napeljal že pred več leti. Dalje je Marolt govoril, da se ne more ta pot popraviti tudi zaradi tega, ker na tem potu izvira voda. Tudi to ni res, kar utemljujem s tem, da imata Franc Gruhič in Franc Zarn vsak na eno stran tega potoka globoka vodnjaka, v katerih primanjkuje vode in jo morata Gruhič in Zarn voziti iz 1 km oddaljenega studenca, torej tudi na površini poti ne more biti izvir.

H koncu bi še pripomnil, da za vas, kot je Dobrava ni problem popraviti 70 m dolge poti, kar zahteva 16 interesentov s svojimi podpisi.

Drugi teden berlinske konference

Ministri so prvi teden zasedali za štiriigolno mizo od ponedeljka pa zasedajo za okroglo mizo. To je ena izmed najočitnejših razlik med dvorano v posljepju nekdanjega zavezniškega kontrolnega sveta, kjer so imeli prvih šest sej, in dvorano v sovjetskem veleposlanstvu, kjer zasedajo od ponedeljka.

Na začetku drugega tedna berlinskih razgovorov je Molotov predlagal naj bi štiri vellesle nemudoma začele pripravljati mirovno pogodbo za Nemčijo. Mirovno konferenco pa naj bi sklicali najkasneje do oktobra 1954. SZ stoji na stališču, da bi bilo treba volitve v Nemčiji izvesti šele po sklenitvi mirovne pogodbe, ki bi jo podpisala začasna vlada, sestavljena iz predstavnikov Vzhodne in Zahodne Nemčije.

Ta predlog ni nov tri zahodne vellesle pa so že prej izjavile, da je zanje nesprejemljiv. Zahodne vellesle menijo, da bi bilo treba najprej izvesti volitve, na podlagi katerih bi nastal splošni nemški parlament, ki bi sprejel ustavo in sestavil

vlado. In šele ta vlada bi podpisala mirovno pogodbo. Eden je v svojem načrtu izrazil prav to stališče.

Tudi glede predloga o temeljnih načelih mirovne pogodbe z Nemčijo je Molotov navedel stare sovjetske teze, vendar s tremi novimi momentmi: da Nemčiji ne smejo vsiliti obveznosti, ki sta jih prevzeli borska in vzhodnonemška vlada; da je treba nemške oborožene sile omejiti zgolj na toliko, kolikor je potrebno za zaščito meja in protiletalsko obrambo; da je treba Nemčijo oprostiti plačevanja poveljnih dolgov ZDA, Vel. Britaniji, Franciji in SZ.

Čeprav so govor Molotova presodili tu kot nekaj predvsem propagandnega, vendar sodijo, da je z njim dokaj jasno povedal, da ni nobenih neposrednih možnosti, da bi nemško vprašanje rešili. Sicer pa so bili redki tisti, ki so od konference pričakovali združitve Nemčije.

Dulles je v terek zelo ostro napadel Molotova zaradi njegovega govora. Obdolžil ga je, da je začel ponovno delovati tako, da bo povečal mednarodno napetost. V ostrem polemiknem tonu je Dulles spomnil navzoče na sporazum Hitler-Stalin.

»Spominjam se, kakšno napako je napravil Molotov oktobra 1939, ko je obsodil Francijo in Vel. Britanijo kot agresorja. Hitlerjevo Nemčijo pa hvalil kot državo, ki išče varnosti,« je dejal Dulles in za tem citiral govor Molotova z dne 31. oktobra 1939.

V tem govoru je Molotov med drugim dejal:

»Potreben je bil zgolj en nagel udarec Poljski, najprej od strani Nemčije, potem pa od strani Rdeče armade in od te umazane versajske pogodbe ni ostalo ničesar.«

V tem govoru se je Molotov zavzemal za vzpostavitev prija-

teljskih odnosov med SZ in Nemčijo.

Dulles je za tem z ostrimi besedami napadel vzhodnonemško vlado in splošni položaj v vzhodni Nemčiji. Dejal je, da ne more biti aiti govora o tem, da ima Vzhodna Nemčija demokratično državo. Kar se tiče volitev, le-teh v Vzhodni Nemčiji nikdar niso izvedli demokratsko. »Potemtakem — je dejal Dulles, »vzhodnonemška vlada, na katere delu je Grotewohl, ki je bil sovjetski državljani, sploh ne more govoriti v imenu ljudstva Vzhodne Nemčije.«

Dulles je zatem izjavil, da imajo v Vzhodni Nemčiji nad 250.000 pripadnikov oboroženih sil, to se pravi, da pride en policaj na 80 prebivalcev, medtem ko pride v Zahodni Nemčiji na 330 prebivalcev.

Sodeč po tonu tega govora se je začelo vzdusje na tej seji zaostrovanje. To je bil velik polemik propagandističen dvoboj, ki nikakor ni bil namenjen samo ljudem, ki so sedeli za okroglo zeleno mizo v zračni dvorani sovjetskega veleposlanstva.

Dulles je tudi vztrajal na tem, naj Molotov pove, kaj sodi o svobodnih volitvah.

»Pozivamo g. Molotova, naj privoli, da bi hitro z vsenemškimi volitvami vzpostavili nemško vlado, ki bi mogla govoriti v imenu vseh Nemcev in ki bi pomenila osnovo trdnega miru.«

Na koncu govora je Dulles dal vedeti, da je bilo že dovolj propagandističnih polemik in pozval navzoče, naj se konference že končno vrne na nemško vprašanje in na problem, kako pomagati, da bi umirnjali želje Nemcev, da bi svoje energije usmerili v prid Nemčije, Evrope in sveta.

Fizkultura in šport

Smučarske tekme v Krškem

V nedeljo so se v Krškem vršile smučarske tekme, katere je organiziralo TVD Partizan Krško. Tekmovalo je 44 tekmovalcev. Rezultati so bili naslednji:

Člani smuk: prvo mesto je zasedel Maks Mlakar s časom 15.8 sek. Proga je bila dolga 200 metrov in je imela 40 m višinske razlike.

Člani slalom: prvi Milenko Roš 34.9 sek. Proga je bila dolga 190 m, imela je 30 m višinske razlike in 13 vrata.

Mladinci smuk: prvi Franc Agrež 16 sek.

Mladinci slalom: prvi Franc Agrež 29.41 sek.

Članice: prva Aleksandra Zuraš 1.12.5.

Pionirski smuk: prvi Jože Košorik 43.4 sek.

Članice: prvi Matjaž Košorik 17.5 sek.

OBJAVA

Okraini zdravstveni dom Krško sporoča, da bo vršil pregled za šoferje-amaterje okrajni zdravnik vsake četrtke od 13. ure dalje v splošni ambulanti (bivša bolnica Krško). Če bo potreba, bodo ti pregledi tudi ob torkih, kar bomo kasneje objavili. Pregledi bo istočasno vršil specialist za očesne bolezni. Vsak naj prinese s seboj koček za 100 din in 400 din gotovine.

OZD Krško

Popoldne so se na 18-metrski skakalnici v Zviki nad Krškim vršile še skakalne tekme, kjer je zasedel prvo mesto od članov Miloš Medved, ki je skočil 14 metrov in dosegel 52 točk.

Od mladincev je zasedel prvo mesto Franc Agrež, skočil je 14 m in pol ter dosegel 51 točk.

Od pionirjev je dosegel prvo mesto Milan Kreutz, ki je skočil 11 m in pol ter dosegel 39 točk.

Najdaljši skok je imel Tone Kos, ki je skočil 16 metrov, vendar s padcem.

Blagovni promet skozi Jugoslavijo

Po podatkih transportnih in speditorskih podjetij je lani znatno porasel blagovni promet skozi Jugoslavijo. Jugoslovanske železnice so prepešale okoli 60.000 ton blaga in izdelkov, kar predstavlja za približno 100 odst. večji promet kot je bil v letu 1952. Približno štiri petine tranzitnega blaga je bilo iz Turčije in Grčije; turški in grški izvozniki so izvažali skozi Jugoslavijo predvsem južno sadje, zelenjavo in druge izdelke v srednjeevropske države. V lanskem letnem tranzitnem prometu skozi Jugoslavijo sta znatno sodelovali tudi Zahodna Nemčija in Turčija.

Okraini ljudski odbor Krško
Gospodarski svet

Krško, dne 30. 1. 1954

RAZGLAS

Ob koncu prvega polletja 1954 bo izvršena odmera dohodnine kmečkim gospodarstvom za leto 1954 po katastrskem dohodniku. Ker stanje v katastru pri nekaterih zavezancih ni enako dejanskemu stanju ter da bi odmera po katastru bila pravična.

pozivamo

v skladu z 21. členom Uredbe o zemljiškem katastru in pooblastili Izvršnega sveta LRS vse davčne zavezance dohodnine od kmetijstva, da v času od 11. do vključno 25. februarja 1954, leta priglasijo na občinskem LO, na področju katerega imajo svoje stalno bivališče, vse spremembe, katere so nastale pri ku'turah zemljišč in lastninskih odnosih v vseh letih od zadnje revizije katastra.

Prijava sprememb so dolžni izvršiti vsi zavezanci, pri katerih stanje ni enako podatkom iz katastra.

Spremembe v lastništvu zemlje se bodo upoštevale samo na podlagi verodostojnih listin, in sicer prijavljenih kupoprodajnih pogodb, pogodb o dediščinah in darilih in menjalnih pogodb.

Prijave sprememb bodo davčni zavezanci izvršili na določenih obrazlih in jih podpisali.

Prijave se bodo sprejemale na pristojni občini v času od 11. do vključno 25. februarja 1954. Pozneje vložene prijave se ne bodo mogle upoštevati.

Davčni zavezanci so dolžni, da podajo prijave sprememb s točnimi in resničnimi podatki. Predlagatelji netočnih in nepravilnih prijav bodo kazensko odgovarjali po 38. členu Uredbe o zemljiškem katastru.

Smrt fašizmu — svoboda narodu!

Gospodarski svet OLO
Krško

Vojna šteta štev. 8829 Pula razpisuje

KONKURZ

za sprejem civilistov v državne uslužbenke za vojno pošto štev. 8829 Pula.

Potrebujejo:

1. daktilografe
2. tehnične risarje
3. bibliotekarje.

Podrobne informacije daje Vojni odsek pri OLO Krško.

Komanda obmejnih edinic Jugoslavije — Beograd razpisuje

KONKURZ

za sprejem rezervnih podoficerjev pešadije v aktivno službo za potrebe obmejnih edinic Jugoslavije.

Poseben pogoj kandidatov je, da imajo čin rezervnega mlajšega vodnika, vodnika, ali vodnika I. klase.

Ostale podrobne informacije daje Vojni odsek pri OLO Krško.

POPRAVEK

V zvezi z dopisom »Obsojanja vredno«, ki je bil objavljen dne 30. jan. 1954 obveščamo javnost s sledečim popravkom:

Zaradi nepravilnega odnosa in tomačenja po razgovoru Slovene France, krojača in blazarjnika električarskega oddoba z upraviteljem oca šole se je opravljeno sumilo, da je po končanih montažnih delih dal on odločiti, kakšni izvirni je med drugim da bodo tudi drugim, ki ne bodo poravnali pravočasnega deleža odklopih tok.

S tem je nastal nesporazum (On) Franc Slovenec ni dal odločiti elektr. toka, zato ni kriv. Otvora je bila na vodni napelavi.

Po doznanih vzrokih je takoj 26. I. 1954 javil tajnik obš. LO tov. Ljudi na uredništvo, da se naj obvešilo »Obsojanja vredno« ne objavi, ker ni povsem resnično. Kljub temu pa je bil objavljen in je bila javnost o tem napačno informirana, ker je bil članek že v tisku.

Vozniška dovoljenja

Ker so vsa voziška dovoljenja za voznike motornih vozil-amaterjev, ki so bila izdana v letu 1952, postala s 1. januarjem 1954 neveljavna, obveščamo vse, da bo Tajništvo za notrajne zadeve OLO Krško, podaljševalo ta dovoljenja od 15. februarja do 31. marca 1954.

Vsi vozniki amaterji, ki teh dovoljenj ne bodo podaljšali, po 31. marcu 1954 ne bodo smeli upravljal motornih vozil.

Za podaljšanje voziškega dovoljenja je potrebno predložiti izpolnjen obrazec, katerega dobite pri Tajništvu za notrajne zadeve, ki pa mora biti kolokovan s 180 din po tar. št. 1 in

7 ZOT, razen tega pa še zdravniško potrdilo, izdano od dr. Kristofa. Ki je pristojen za izdajo teh spričeval.

Iz pisarne Tajništva za notrajne zadeve OLO Krško.

ZA SMEH

IZ GIMNAZIJE

Profesor: »Od kod izvajamo besedo ideja?«
Dijak: »Iz besede idiot!«

VZROK

»Od kdaj pa Janez spet nosi dolgo brado?«
»Odkar mu žena izbira kravatel«

Pepče

pripoveduje...



Zima se iz dneva v dan vedno bolj zastruje, zato ni čudno, da se tudi na berlinski konferenci iz dneva v dan vedno bolj zastrujejo odnosi med štirimi zunanjimi ministri. Verjetno je stopnjevanje mraza tudi vplivalo na zunanje ministre, da so postali trdoglavi v svojih naziranjih, stališčih do problemov, zaradi katerih je bila konferenca sklicana. Kaže pa, da je ravno štiriočlana miza v zahodnem Berlinu, za katero so sedeli zunanji ministri, ugodno vplivala na njihovo razpoloženje, medtem ko je okrogla miza, za katero sedijo sedaj v vzhodnem Berlinu, razširila stare strasti. Ako bi imel jaz kako veljavo in besedo na berlinski konferenci, bi vsakega teh gospodov zunanjih ministrov pripravil zavitek mrzle hrane in eventualno še vsakega en liter vina ter prosto kart do doma. Probleme, zaradi katerih so se sestali, bi pa rešil tako, kakor si jih nemško ljudstvo in sploh delovno ljudstvo sveta želi.

Ze dolgo časa se je govorilo in šušljalo o krasnem pohištvu, ki si ga je nabavil katastrofičar urad pri OLO v Krškem. Nemalo jih je bilo, ki so zavidali tovarišem in tovarišicam, da bodo sedeli in opravljali svoje delo v tako krasno opremljeni pisarni. Moram reči, da so bili nameščenci dokaj ponosni na svojo opremo, vendar ta ponos ni trajal dolgo časa. Ze pa nekaj dneh so začeli tovariši iz katastrofičarske urada sumljivo stikati glave in si še sumljiveje ogledovati omare in pisalne mize. Pri omarah in pisalnih mizah so postale ključavnice in ključni sploh odveč, ker jih ni moglo uporabljati, to se pravi, ni moglo niti pisalnih miz niti omar zakleniti. Sicer je mizarški mojster skušal te napake odpraviti, vendar brezuspešno. Če danes stonite v pisarno katastrofičarske urada, vas bo pre-

senetil videz te opreme. Vrata omar imajo tako zveržene oblike, da se sploh ne dajo zapreti in na vseh koncih in kraji zijo. Ako zaklenete eno polovico, je druga polovica odprta, tako da cele omare sploh ne morete zapreti. Kakor so bili tovariši in tovarišice iz katastrofičarske urada prej ponosni na novo opremo, tako so zdaj »poklapanci«. Da sem jaz mero-dajna oseba, bi mojstru, ki je izdelal opremo, prisolil sledečo kazen: Vsak uraden dan bi moral mizarški mojster, ki je to opremo izdelal, sedeti v pisarni, a vsaki stranki, ki bi prišla v pisarno, bi ji razkazal to opremo in povedal, da mojster, ki izdeluje tako zveržene omare, sedi v pisarni, in ji ga predstavil. Poleg tega bi moral mojster še vsake nočno službo ne v pisarni, ampak pred vrati pisarne, da bi tako čuval, da bi nihče ne odnesel kaj iz nezaklenjenih omar.

Zaradi hudega mraza in snežnih zametov ne morem hoditi okrog, zato bom svoje pripovedovanje danes končal. Upajmo, da bo tudi ta zima enkrat minila, da se ne bo zavlekla do meseca avgusta. Zato pa prihodnjič ve!

Pozdravlja Vas

Pepče

Kino Brežice

6.—7. februarja 1954: ameriški film: »Amerikanec v Parizu«, igra Josee Ferrer FN 50.
9.—11. februarja 1954: nemški ljubav. film: »Sanjave usne« Fritz van Dongen.

12.—15. februarja 1954: slovenski zabavni film: »Vesna« FN 51, predfilm: »Barok v Ljubljani«.

Predstave v petek in soboto ob pol 8. uri. V nedeljo ob 10. uri dopoldne, ob pol 4., pol 6. in pol osmi uri.

16.—18. februarja 1954: nemški ljubavni film: »Vabljenje zvezde« v glavni vlogi Rudolph Prack.

Predstave do nadaljnjega med tednom ob pol 8. uri, ob nedeljah in praznikih ob pol 4. uri, pol 6. in pol 8. uri.

Za slovenski zabavni film »Vesna« naj šolske uprave po želji naročajo predstave Upravi kina Brežice, telefon št. 5.

Za kolektivni obisk predstave »Vesna« iz Krškega sprejema uredništvo Posavskega tednika Krško do 10. februarja 1954 naročila in bo tudi rezerviralo vstopnice pri Upravi kina v Brežicah.

Kino Sevnica

6.—7. februarja 1954: jugoslovanski film: »Vsi na morje«.

Sejmi

v okraju Krško:

13. februarja v Sevnici.

Upravno zamočvirerost

Ni dolgo od tega, ko me je opozoril, svari gospodar na škodljive posledice preobilne vode na njivah in travnikih. Opozoril me je tudi na številke, ki jih je čital v Posavskem tedniku o melioracijah, predvidenih v 10-letnem perspektivnem načrtu. Prav so tem navedbe površine in škoda, ki jo povzroča visoka talna voda našemu gospodarstvu. Škoda gre v težke milijone. Kmetje čakamo samo na pomoč od zgoraj, sami pa se ne zganemo, da bi uredili in popravili vsaj to kar sami lahko naredimo brez denarja in brez večje tuje pomoči.

Ta njegova opomba me je opozorila na mnoge zamočvirjene predele sicer rodovitne zemlje, ki bi z manjšimi melioracijami lahko bila vedno pravočasno obdelana pravilno zasejana pospravljena in tako v veliki kmečkih gospodarstvih rentabilen člen. Ali ste pregledali v svoji okolici travnike in njive, ki so zamočvirjeni, in ali ste ugotovili vzroke zamočvirjenosti?

Vzrokov zamočvirjenosti je mnogo. Ponekod peljeje prav ob teh površinah potoki, ki imajo prenizko strugo. Voda ob sušnih letih pridno namaka zraven ležečo obdelovalno zemljo, toda ob normalnih in vlažnih letih se voda razliva ali pa podtalno preobilno namaka. Te zemlje so bladne, zbite, nezračne in zato na njih posevki ali travna ruša slabo uspeva. Gnojenje takih zemljišč nima veliko koristi. Tudi razraščeno strug z grmovjem in drevjem je ponajvečkrat vzrok, da so zemljišča preveč mokra. Grmovje brani pravilni odtok vode, se razliva po površini ali pa podtalno preobilno namaka zemljo. V predelih, kjer je težka zemlja, ostaja podtalna voda na površini, ker se ne more izcediti v zemljo in po njej odtekat dalje. Težka zemlja, ki

je po svoji strukturi zbita, hladna in nezračna, je v primeru odloka vode še hladnejša ter slabo rodi.

Manjše površine zemljišč so zamočvirjajo tudi po izvirkih, ki nimajo pravega odloka ter prinašajo veliko škodo. Tudi sicer raste na travnikih bujna močvirna trava, ki je za prehrano živine malovredna, nekatera celo škodljiva.

Ali smo izračunali gospodarsko škodo, ki nam jo povzročajo takšne neurejene vodne razmere? Na travnikih, ki so zamočvirjeni, dobivamo običajno seno slabe kakovosti, poleg pa še mnogo mnogo manj kakor bi sicer pridelali če bi zamočvirjenosti ne bilo. Običajno na takih travnikih pridelamo le 50 odst. izjemoma 70 odst. krme, ki ima polovico hranilne vrednosti srednje dobrga sena. In na njivah? Običajno so žita in ostali posevki od prevelike vlažnosti zadušeni, torej nastaja 30 odst. škode, v mnogih primerih pa tudi 80 odst.

Zamočvirjenih zemljišč ne moremo pravilno in pravočasno obdelati. Agrotehnične ukrepe na njih s težavo izvajamo in z majhnimi uspehi. Gnojenje nima potrebne učinka. Analiza zemlje nam pokaže le manjkajoče hranilne snovi, ki pa imajo uspeh le, če jih dodajamo takrat, ko je odstranjena iz zemlje odvečna vlaga. Apnenje, umetna gnojila vseh vrst, kompost itd. bodo imeli ugoden vpliv na travno rušo in na njivah le, če bomo znali podtalnico in ostale površinske vode pravilno odvzeti.

Kaj je potrebno? Sedaj, v zimskem času kmet nima tako važnega in nujnega dela. Posestniki, ki imajo zamočvirjena zemljišča, bodo s skupnim delom izboljšali, ali da se izrazimo strokovno, meliorirali bodo zemljišča.

»Vem, da ni res. Ne da se mi spati.«
»Nikar ne misli na jed, Bi rad, da ti kaj pripovedujem?«
»Nočem.«

Deček je umolknil in gledal, gledal v sneg.

Uča se je končno odločil, da se bo nocoj za vsako ceno prebil v vas, tam dobil hrane in nasitil borce. Ni mogel več gledati, kako se mučijo. Z obupnim naporom volje se je sam vsakokrat prisilil, da ni mislil na lakoto, čeprav je čutil takšno oslabelost, da bi ga mogel, se mu je zdelo, še veter potrditi. Sklep, da se bo spustil v vas po hrano, se mu je zdel odreden. Vse, kar se je zgodilo z njimi, se je zgodilo, je mislil zaradi lakote. Ljudje nimajo moči, da bi se borili, fizično ne morejo vzdržati takšnih naporov. Kaj pomaga zavest, kadar ni moči. Ničesar niso borci krivi. Kar so vzdržali v zadnjih dneh, ne bi mogli nihče vzdržati. Uča je začel verjeti, da bo od jutri dalje, ko se bodo najedli, vse drugače. »A morda niti ne bi bilo potrebno, da bi se vrnili v planino?« Kaj če bi se prebili v vasi in delovali

okrog mesta in na cesti? Da. Tako bomo stili.« Zazdelo se mu je, da bi bil tudi za to izhod iz njihove krize. Niti prej niti sedaj ni za hip podvomil o nepravilnosti svojega sklepa, da ostanejo na Jastrebcu.

V mraku se je kratka kolona druge čete počasi začela spuščati s planine. Pogosto so počivali. Komaj so hodili, čeprav so vedeli, kam gredo, se partizani skoraj niso veselili. Molčali so. Samo Mališa, ki so šli v njegovo vas, ker je bilo tja najlažje priti, je enkrat povprašal Uča:

»Kaj misliš, ali so moji doma živi?«
»Živi. Ne skrbi,« mu je odgovoril Uča, čeprav je dvomil o tem.

Previdno so se prikradli do končnih hiš in se ustavili, da bi se razgledali. V vasi je vladal mir. Svetilke ni bilo nikjer. Psi so redko in ravnodušno lajali. Iz dolgih izkušenj so partizani vedeli, kdaj in kako lajajo psi, kadar je v vasi vojska. Po laježu so vedeli, kje je straža, zaseda in kdaj gre patrulja. Sedaj je Uča po psih sklepal, da v vasi ni vojske. To ga je bolj presenetilo, kakor veselilo. Mir mu je bil sumljiv, bal se ga je. V okoliških vaseh so lajali psi. Partizani so dolgo stali in čakali, da se bo sovražnik prikaval. Uča se je z dvema previdno približal prvi hiši in

potrkal na okno. Precej časa je minilo, da se je oglasila žena; za majhno režo je odprla okno in vprašala, kdo je. Ni verjela, da so partizani, ter jim ni hotela dati nikakršnih obvestil o razmerah v vasi. Morali so poklicati Mališa.

»Stana, ali je moja mati še živa?« je bilo njegovo prvo vprašanje.

»Živa.«

»Pa drugi? Ali so nam hišo požgali?«

»Vsi tvoji so živi. Hiše niso zažgali.«

»Ali so v vasi Nemci?«

»Ni jih. Pozno popoldne so se spustili s planine in odšli k Rasinu. Ne vem, kam so odšli, tovariši. Morda se bodo vrnili. Če bodo zažgali.« Njihova navzočnost bodo vse pobili, še to malo, kar nas je ostalo. Tudi vas bodo zažgali.« Njihova navzočnost jo je strašila, zato jih je začela prosi, naj se takoj potegnemo v planino in jim obljubljala, da jim bo ona zbrala živeža in prinesla hrano.

Mališa se je jezil, ker se je bala, jo zmerjal in hrabil.

Poklicali so ostale ter odšli k Mališevim hišam, ki je stala v globeli na drugi strani vasi, tik ob gozdu. Psi so jih začutili in zalajali za njimi.

Mališa je poklical mater.

»Sinko, živ si! Oh, mili bog, da te še nocoj vidi tvoja mati.« se je ona oglasila iz hiše, naglo

odprla vrata in na pol oblečena objela Mališa ter mu s solzami močila obraz. »Materin partizan, moj partizan je prišel... Ni mi žal umreti...«

»Pusti me! Kaj ti je? Jokaš, tu pa tovariši gledajo in čaka-jo!« se je on osorno branil. Bilo mu je neprijetno, ker se njegova mati jokala in se tako obnašala pred partizani.

»Pojdite vsi v hišo. Ne bojte se, Svabi so odšli. Danes se ves dan vračajo v trg. Po tisti nesreči sem pobegnila in se šele nocoj vrnila. Uča, kje si? Ali si živ?«

»Tu sem,« se je oglašil Uča in stopil k njej, da jo pozdravi. Ona ga je objela, ga poljubljala po rokah in prsih, ker mu obraz ni mogla doseči. Znova je zajokala. Mališevi mlajši bratje in sestre so se bili z babico vred prebudili in vstali. Babica je prižgala svetilko.

»Čemu pa ne spite?« jim je namesto pozdrava dejal Mališa, ko je vstopil.

Otroci so ga zaspano in veselo ter redovno gledali, babica je jokala.

»Babica, si živa?« jo je Mališa nebržno in zvišala ogovaril.

»Bolje bi bilo, sinko, če ne bi bila živa, ko sem tole dočakala...«

(Nadaljevanje sledi)

Dobrica Cosić

DALEČ JE SONCE...

Iglavci so skrušeno upognili veje pod belim bremenom. Samo tu pa tam je bor kakor z roko prožil temno zeleno vejo in raz njo stresel sneg; utrujen je zanihala, nato pa se je spet vse umirilo in potihnilo. Gozd je bil zavrt v prozorno rjavo senco in belina snega je bila še trša in globlja; ptice so jo pretakale s križastimi okraski, ko so se nemirno vrtele od drevesa do drevesa v vseh smereh. Sedaj jih ni bilo niti slišati niti videti; ustrašile so se ljudi in se poskrile.

Partizani so razgrebli sneg pod borovci, izvlekli sloje suhega igličevja, sedeli naslonjeni na debla, vdihavali njihovo vonjavo smola in napeto molčali v razmišljanju, brezsmotnem pričakovanju. Nekaj sanjavo utrujenega je bilo v njihovih podobah in molku. Oči so polegale po snegu; rjave in črne oči, modre, zelenkaste in pisane, velike in drobne, prav vse iste: globoke in prazne oči lačnih.

V Mališevih zelenkastih očeh je sanjaril utrujeni glad. Sanjaril je o vročem koruznem kruhu, pečenem na žerjavi in

pepelu, ki ga mati prelaga z dlani na dlan, piha vanj in briše s predpasnikom. Se enkrat ga obriše z modrim platnenim predpasnikom, se enkrat udari s temnimi, trdimi dlanimi po obeh straneh in ga spusti na mizo. Kruh se sam razlomi in se za-rumeni. Iz njega se dvigne oblakček belkastih sopare... Na mopedu krožniku leži kot morda snega: sir. Nad štedilnikom se je v plitvih latvica iz trepetilke namrežila rumenkasta površina smetane. Snežna jasa je brbotela in se penila kakor zavrelo mleko v sajastem kotliču.

Vse se bel, peni, brbota in mreži.

»Kaj pa tako gledaš, Mališa?« ga je tiho vprašal Uča. Sedela sta blizu skupaj.

»Nič...« je zašepetal Mališa in dalje strmel v sneg.

»Kako nič?«

»Lačen sem...«

»Potrpi še malo... samo do noči.«

»Sneg migeta, kakor da je živ... Tudi gozd se ziblje.«

»To se ti zdi. Zmerom je tako, kadar je človek zelo zelo zaspan. Spi, Mališa!«